

Povijesna slikovnica Instituta za arheologiju 1961. – 1992. – 2012.

Historical picture book of the Institute of Archaeology 1961 – 1992 – 2012

Pregledni rad
Report

UDK/UDC 902(497.5 Zagreb):061.6]”1961/2012”

Primljeno/Received: 13.08.2012.
Prihvaćeno/Accepted: 18.12.2012.

MARIJA BUZOV
Institut za arheologiju
Ljudevita Gaja 32
HR-10000 Zagreb
marija.buzov@iarh.hr

Osnutak Instituta

Počeci i djelovanje Instituta za arheologiju najuže je povezano s razvojem arheologije, kao i istraživanjima hrvatske povijesti umjetnosti. Zbog čega povezujemo dvije struke odnosno discipline? Razlog tomu leži u činjenici što se sustavnije proučavanje umjetničkih spomenika i umjetničkih djela najranije javilo u konzervatorskoj i muzejskoj praksi, gdje se kao popratni rad nužno nadovezivalo na užu problematiku odgovarjuće ustanove (Reberski 2001: 11).

Od izgradnje palače Jugoslavenske akademije u Zagrebu, 1882. godine u njoj je gostoprinstvo uživao Arheološko-povijesni odjel Narodnoga muzeja, a od 1911. gostom toga Muzeja bilo je Zemaljsko povjerenstvo za očuvanje umjetnih i historičkih spomenika u Kraljevinama Hrvatskoj i Slavoniji. U tom Muzeju sjedili su Josip Brunšmid i Viktor Hoffiller, profesori na Sveučilištu, koji su u južnijoj sobi držali nastavu studentima. U tom je Muzeju kasnije sjedio i Josip Klemenc. Godine 1911. u toj prostoriji započelo je s radom Povjerenstvo, a tajnik je bio Gjuro Szabo (Stahuljak 1995; Buzov 2010: 42). Dakle, još početkom 20. st. surađivali su arheolozi i povjesničari umjetnosti pa na neki način i ne začuđuje što je 1961. godine pokrenuta inicijativa za osnivanjem jedne ustanove koja bi se bavila prikupljanjem građe, ali i znanstvenim istraživanjima.

Dakako ovi prvi počeci odnosno najranija istraživanja bila su prepuštena radu pojedinaca. S vremenom se ukazala potreba sustavnog popunjavanja tzv. bijelih mrlja kako bi se upotpunio cjelovit povijesni i topografski pregled arheologije i umjetnosti na hrvatskome kulturnom prostoru. Možemo slobodno kazati da se slaba pripremljenost struke za

The foundation of the Institute

The beginnings and activity of the Institute of Archaeology is most closely connected with the evolution of archaeology, as well as with the investigations of Croatian art historians. Why do we associate two different professions, or disciplines? The reason lies in the fact that the systematic research of monuments and works of art was first practised by conservators and museum workers as a necessary ancillary activity to the core business of a respective institution (Reberski 2001:11).

From its construction in 1882, the palace of the Yugoslav Academy in Zagreb housed the Archaeological-Historical Department of the National Museum, while from 1911 the Museum was host to the State Commission for the Preservation of Artistic and Historical Monuments in the Kingdoms of Croatia and Slavonia. The university professors Josip Brunšmid and Viktor Hoffiller had their seats there, and gave lectures to their students in the southern room. At a later date, Josip Klemenc also had a seat in that Museum. In 1911, the Commission started its work there, with Gjuro Szabo as the secretary (Stahuljak 1995; Buzov 2010: 42). Therefore, considering that archaeologists and art historians worked together as early as the beginning of the 20th century, it comes as no surprise that an initiative was launched in 1961 to found an institution tasked with collecting material, but also with scientific research.

These first beginnings, that is, the earliest investigations, were naturally left to individual endeavours. In time, a need surfaced to systematically fill in the blanks in order to provide a comprehensive historical and topographic overview of

Sl. 1 Danilo 1962. Prof. dr. Marin Zaninović (fotoarhiva IARH)
Fig. 1 Danilo 1962. Prof. Marin Zaninović (photo archive IARH)

sustavniju znanstvenu obradu ogledala tada prvenstveno u nedostatku temeljne dokumentarne faktografije - arhivske, fotografske, arhitektonske, a kao osnovno i prijeko potrebno u tome golemom zaostatku pokazalo se pomanjkanje sustavnog i koordiniranog rada (Reberski 2001: 11). Osnivanjem zasebne znanstvene ustanove moglo se povezati raspršene istraživačke potencijale, osigurati planiranje znanstvenih zadataka i dovesti do organiziranijega istraživačkog rada. Prvi počeci u tom pravcu učinjeni su početkom šezdesetih godina na Odsjeku za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (Reberski 2001: 11).

Kako su se širila istraživanja, rasle su i potrebe za organiziranim djelovanjem, što je nadilazilo mogućnosti rada kroz seminare Odsjeka za povijest umjetnosti i arheologiju. Dakle, potreba za osnivanjem prvog znanstvenoistraživačkog središta sazrela je iz golih potreba struke - o slabostima strukâ, neobrađenosti materijalnog pokretnog i nepokretnog fundusa te "nesrazmjera tada već relativno brojnoga stručnog kadra rasutog po muzejima i konzervatorskim zavodima s njihovim (ne)uključivanjem u temeljne istraživačke zadatke koji su čekali na svoje obrađivače" (Reberski 2001: 15).

Dr. Grgo Gamulin, redoviti profesor od 1960., dr. Milan Prelog, docent, a od 1962. redoviti profesor s Odsjeka za povijest umjetnosti i prof. dr. Duje Rendić-Miočević, redoviti profesor od 1962. s Odsjeka za arheologiju, odlučno su započeli akciju na izgradnji Instituta kako bi se što prije prebrodio golem zaostatak materijalne i znanstvene obrade na arheološkom i povijesnumjetničkom polju (Reberski 2001: 15; Zaninović 1987: 28; 1993: 9–13; 2009: 184–189). Oba su odsjeka krajem 1960. godine zajedno pokrenula postupak osnivanja znanstvene institucije za proučavanje povijesti umjetnosti i arheologije pri Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Nakon što su potvrđena Pravila Instituta, tada još u osnivanju, od strane Savjeta za naučni rad Narodne Republike Hrvatske i Savjeta Filozofskog fakulteta, konstituiran je Institut za povijest umjetnosti i arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu na zajedničkoj sjednici Odsjeka za arheologiju i Odsjeka za povijest umjetnosti održanoj 26. siječnja 1961., a iste je godine upisan u

archaeology and art history in Croatia's cultural landscape. We can safely say that the profession's poor state of preparedness for more systematic scientific work was reflected at the time primarily in the lack of basic documentary factography – pertaining to archives, photographs and architecture, with the need to carry out systematic and coordinated research arising as the crucial and necessary activity to close this yawning gap (Reberski 2001: 11). By establishing a separate scientific institution it was possible to connect dispersed research resources, to provide means for planning scientific tasks and to bring into existence organized research activity. The first steps in that direction were taken at the beginning of the 1960s at the Department of Art History of the Faculty of Humanities and Social Sciences of the University of Zagreb (Reberski 2001: 11).

As the research work broadened, so did the need grow for more organized efforts, and this exceeded the possibilities of work through the *seminars* of the Department of Art History and the Department of Archaeology. Therefore, the need to establish the first scientific-research centre arose from the bare necessities of the profession – the weaknesses of the professions, the insufficient analysis of movable and immovable holdings, as well as "disparities between the already quite numerous professionals scattered in the museums and conservation departments and their (lack of) participation in the basic research tasks that awaited their scholars" (Reberski 2001: 15).

Dr. Grgo Gamulin, a professor from 1960, and Dr. Milan Prelog, first an assistant professor, and from 1960 a professor at the Department of Art History, together with Prof. Duje Rendić-Miočević, a professor at the Department of Archaeology from 1962, started a resolute action to create the Institute in order to bridge, as soon as possible, the huge gap in the material and scholarly analysis in the fields of archaeology and art history (Reberski 2001: 15; Zaninović 1987: 28; 1993: 9–13; 2009: 184–189). At the end of 1960 the two departments initiated the founding of a scientific institution for research of the history of art and archaeology at the Faculty of Humanities and Social Sciences of the University of Zagreb. After the Council for Scientific Research of the People's Republic of Croatia (PRC/NRH) and the Council of the Faculty of Humanities and Social Sciences had validated the Rules of the Institute, at that time still in the process of being established, the Institute of Art History and Archaeology of the Faculty of Humanities and Social Sciences of the University of Zagreb was established at a joint session of the Department of Archaeology and the Department of Art History, held on the 26th January 1961. In that same year, the Institute was entered into the "Register of Scientific Institutions" (Reberski 2001: 15).¹ Prof. Grgo Gamulin was appointed Director, while Prof. Milan Prelog was appointed Head of the Art History Department and Prof. Duje Rendić-Miočević Head of the Archaeology Department. The College of the Institute was also formed at that time, consisting of Prof. Grgo Gamulin, Prof. Duje Rendić-Miočević, Dr. Milan

¹ The Institute was entered into the Register under the number 37 (Decision of the Council for Scientific Research no. 712-1961, dated 16th November 1961).

Sl. 2 Danilo 1964. (fotoarhiva IARH)
Fig. 2 Danilo 1964 (photo archive IARH)

“registar naučnih ustanova” (Reberski 2001: 15).¹ Za direktora Instituta izabran je prof. dr. Grgo Gamulin, za pročelnika Odsjeka za povijest umjetnosti prof. dr. Milan Prelog, a za pročelnika Odsjeka za arheologiju prof. dr. Duje Rendić-Miočević. Formiran je i kolegij Instituta u sastavu prof. dr. Grgo Gamulin, prof. dr. Duje Rendić-Miočević, doc. dr. Milan Prelog, viši struč. surad. dr. Vladimir Mirosavljević, asistent dr. Stojan Dimitrijević i stručni suradnik Tihomil Stahuljak (Reberski 2001: 15).²

Sastanku su prisustvovali s Odsjeka za arheologiju prof. dr. Duje Rendić-Miočević, asistent dr. Stojan Dimitrijević i asistent dr. Marin Zaninović, a s Odsjeka za povijest umjetnosti prof. dr. Grgo Gamulin, doc. dr. Milan Prelog, dr. Željko Jiroušek, viši stručni suradnik Tihomil Stahuljak, stručni suradnik Branko Balić, asistent Radoslav Putar, asistent Radovan Ivančević i asistentica Marija Planić Lončarić. Svi stalno zaposleni nastavnici obaju odjela pristupili su redovnom članstvu Instituta. Dio vanjskih suradnika izabran je neposredno nakon konstitiranja.

Valja istaknuti da je prof. dr. Milan Prelog širio granice tradicionalnih istraživanja na nova područja, kao npr. na novu urbanu jezgru naselja kao najsloženiju, strukturno i vremenski najslojevitiju umjetničku tvorevinu (Reberski 2001: 19), pa su na njegovim terenima sudjelovale kombinirane ekipe povjesničara umjetnosti, arhitekata i arheologa. Na taj se način okupio na institutskim projektima, dakle ubrzo nakon osnutka, povelik broj istraživača o čemu govori i Spomenica Sveučilišta u Zagrebu (Spomenica 1969: 679–681).³

1 Institut je upisan u registar pod brojem "37" (Rješenje Savjeta za naučni rad broj 712-1961 od 16.IX.1961.).

2 Iz zapisnika konstituirajuće sjednice – u Pismohrani Instituta broj 1/1961 od 26.I.1961.

3 Spomenica Sveučilišta u Zagrebu iz 1969. navodi broj od šezdesetak vanjskih suradnika (Institut za povijest umjetnosti).

Prelog, Dr. Vladimir Mirosavljević as a senior associate, Dr. Stojan Dimitrijević as a junior researcher and Tihomil Stahuljak as an associate (Reberski 2001: 15).²

The meeting was attended by Dr. Duje Rendić-Miočević, the junior researcher Dr. Stojan Dimitrijević and the junior researcher Dr. Marin Zaninović from the Department of Archaeology, while the Department of Art History was represented by Prof. Grgo Gamulin, Dr. Milan Prelog, Dr. Željko Jiroušek, senior associate Tihomil Stahuljak, associate Branko Balić, junior researcher Radoslav Putar, junior researcher Radovan Ivančević and the junior researcher Marija Planić Lončarić. All the permanently employed teachers from both departments became regular members of the Institute. Some of the external associates were appointed immediately after the constitution.

It should be emphasized that Prof. Milan Prelog broadened the limits of traditional research to cover new areas, for instance the new urban core of settlements as the most complex, and structurally and temporally most stratified artistic creation (Reberski 2001: 19), due to which his fieldwork comprised combined teams of art historians, architects and archaeologists. In that way the projects of the Institute, soon after its creation, gathered a relatively large number of scholars, as stated by the Memorial Book of the University of Zagreb (Spomenica 1969: 679–681).³

As the number of research tasks in both Departments grew each year, hand in hand with various problems specific for either of them, this naturally brought about ideas about a formal separation of art history and archaeology. This question was raised by Prof. Grgo Gamulin as early as 1962 at a joint meeting of the Department of Art History and the Department of Archaeology, and on 15th May 1965 the process of the separation and foundation of two independent institutes was initiated. The Council of the Faculty of Humanities and Social Sciences of the University of Zagreb accepted the elaborated proposal to divide the Institute of Art History and Archaeology in May 1965, upon which it was decided to establish two independent institutes (Reberski 2001: 23). In the timeline of the Institute of Archaeology the year 1965 marks its institutional autonomy, as well as the time when the foundations were set for scientific research. Between 1961 and 1969, Prof. Duje Rendić-Miočević was the Director of the Archaeological Institute of the Faculty of Humanities and Social Sciences in Zagreb. By the decision of the Council of the Faculty of Humanities and Social Sciences of the University of Zagreb dated 15 May 1965, no. 59/1-195 the Institute operated under the name of the Archaeological Institute. By the decision of the Council of the University of Zagreb of 13th June 1968, it acquired the status of a University Institute (the Archaeological Institute of the University of Zagreb).

In the 1970-ies a new Scientific Research Act was passed, which raised the question of the institutes, or rather, their failure to meet the conditions regarding the number and

2 From the minutes of the constituting session – in the Archives of the Institute no. 1/1961, dated 26th January 1961.

3 Memorial Book of the University in Zagreb from 1969 lists around sixty external associates (Institute of Art History).

Sl. 3 Danilo 1964. S lijeva na desno: Marija Rendić-Miočević, Ante Rendić-Miočević, Zdenka Dukat, Ivan Šarić, Ivana Iskra Janošić (fotoarhiva IARH)

Fig. 3 Danilo 1964. From left to right: Marija Rendić-Miočević, Ante Rendić-Miočević, Zdenka Dukat, Ivan Šarić, Ivana Iskra Janošić (photo archive IARH)

Kako je iz godine u godinu rastao broj istraživačkih zadataka u oba Odjela, a s njima usko vezani i različiti problemi u domeni svakog pojedinog odjela, argumentirano su doveli do razmišljanja o formalnom razdvajanju povijesti umjetnosti od arheologije. To pitanje potaknuo je prof. Grgo Gamulin već 1962. godine na zajedničkom sastanku Odjela za povijest umjetnosti i Odjela za arheologiju, a 15. svibnja 1965. pokrenut je postupak razdvajanja i osnivanja dva samostalna instituta. Savjet Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu prihvatio je obrazloženi prijedlog o razdvajanju Instituta za povijest umjetnosti i arheologiju u svibnju 1965. godine, nakon čega je donesena odluka o osnivanju dvaju samostalnih instituta (Reberski 2001: 23). U kronologiji Instituta za arheologiju 1965. godina obilježava njegovu institucionalnu autonomiju, a udareni su i temelji znanstvenog djelovanja. Od 1961. do 1969. prof. dr. Duje Rendić-Miočević bio je direktor Arheološkog instituta Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Odlukom Savjeta Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu od 15. svibnja 1965. broj 59/1-195 Institut djeluje pod nazivom Arheološki institut. Odlukom Savjeta Sveučilišta u Zagrebu 13. lipnja 1968. godine stekao je status sveučilišnog instituta (Arheološki institut Sveučilišta u Zagrebu).

Sedamdesetih godina stupio je na snagu novi Zakon o znanstvenom radu pa su dovedeni u pitanje instituti, zbog neudovoljavanja uvjetima propisanim za brojčano stanje i sastav znanstvenog kadra. Institut za hrvatsku povijest, Institut za povijest umjetnosti i Arheološki institut odlučili su se udružiti u znanstvenu ustanovu pod nazivom Centar za povijesne znanosti. Osnovna zamisao idejnih začetnika te fuzije bila je – spasiti pod svaku cijenu ono što se godina-

composition of the research staff. The Institute for Croatian History, the Institute of Art History and the Archaeological Institute decided to come together creating a scientific institution named the Centre for Historical Sciences. The basic idea of the initiators of this fusion was to protect by all means all that had been created through several years of highly unfavourable conditions, and secondly, to preserve the autonomy of the work of each institute, which explains why the new institution was named a Centre, instead of an Institute. The new institution was organized on the principle of association, modelled on what was known at the time as basic organizations of associated labour (BOAL – OUR), and each member (basic organization) preserved, at least initially, its former name and the status of an Institute. The Centre for Historical Sciences was founded by the University of Zagreb in May 1974, and in 1975, by accepting the Self-management Agreement on association with the University, it became a university institution.⁴ The Centre originally consisted of three BOALs: the Institute of Croatian History, the Institute of Art History and the Archaeological Institute, while the fourth institute, the Institute of Philosophy, joined later in 1977. At the end of 1976 the BOALs were abolished, while the former institutes became the departments of the Centre.

Prof. Ljubo Boban, who, alongside Prof. Milan Prelog was the main initiator of this forced association, in fact the rescuing of the Institute, was the first Director of the Centre, while Prof. Milan Prelog became the Head of the Institute, later the Department of Art History until his death in 1988. On 9th September 1987 the Centre for Historical Sciences changed its name to become the Institute of Historical Sciences. Prof. Marin Zaninović became the Head of the Department of Archaeology, and was succeeded by Dr. Aleksandra Faber. Prof. Mate Suić replaced Prof. Ljubo Boban as the Director of the Centre.

The end of the 1980-ies started showing first signs of a breakup of the Institute for Historical Sciences. Although the Centre was conceived as an institution that would promote interdisciplinary projects, this unfortunately never came to fruition. The first disturbances were caused by the election of a new Director, who was not to the taste of Party circles, particularly the rigid ones in the ranks of the Department of Croatian History (Reberski 2001: 45). This was the immediate cause that in 1987, after a referendum had been held, the Department of Croatian History was the first to leave the joint Institute.

On 21st November 1990, as a result of a referendum, the Institute of Art History separated from the Institute of

⁴ At its session on 28th May 1974, the Assembly of the University of Zagreb issued the Decision on establishing the labour organization Centre for Historical Sciences in Zagreb (no. 01-573/3-1974). The Centre was entered into the judicial register on 5th June 1974. It was entered into the judicial register as the labour organization Centre for Historical Sciences with joint and several liability of the BOAL in 1975 under number 1643. At the session of the Assembly of the University of Zagreb held on the 25th April 1975 the Decision on the merger of the Centre for Historical Sciences with its BOALs with the University. By that decision the Centre and its institutes acquired the status of university institutions, and the Institutes appointed their delegates to the University Assembly and to the Academic Council.

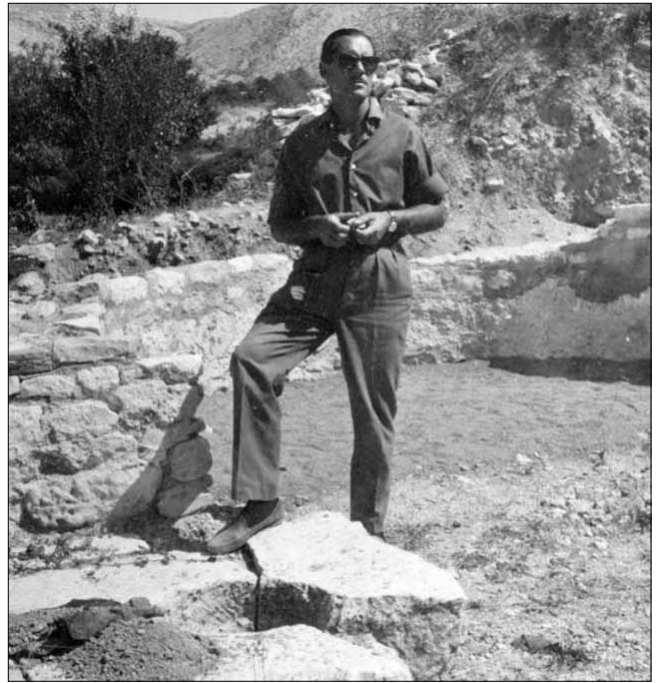
ma u najnepovoljnijim uvjetima pozitivno stvaralo, i drugo, sačuvati autonomno djelovanje svakog pojedinog instituta pa to i objašnjava zašto je nova ustanova nazvana Centrom, a ne Institutom. Nova je ustanova bila ustrojena na načelu udruživanja po tadašnjim osnovnim organizacijama udruženog rada (OOUR), a svaka pojedina članica (osnovna organizacija) zadržala je, barem u prvo vrijeme, svoj raniji naziv i status Instituta. Centar za povijesne znanosti osnovalo je Sveučilište u Zagrebu u svibnju 1974. godine, a 1975. prihvaćanjem Samoupravnog sporazuma o njegovu udruživanju u Sveučilište postao je sveučilišnom ustanovom.⁴ U prvotnom je sastavu Centar osnovan s tri OOUR-a: Institut za hrvatsku povijest, Institut za povijest umjetnosti i Arheološki institut, dok se četvrti, Institut za filozofiju, pridružio tek 1977. godine. Krajem 1976. godine ukidaju se OOUR-i, a raniji instituti postaju odjeli Centra.

Prof. dr. Ljubo Boban, koji je uz prof. dr. Milana Preloga glavni inicijator tog prisilnog udruživanja, zapravo spašavanja instituta, bio je prvim direktorom Centra, a prof. dr. Milan Prelog postao je predstojnikom Instituta, kasnije Odjela za povijest umjetnosti sve do svoje smrti 1988. godine. Centar za povijesne znanosti 9. rujna 1987. mijenja ime u Institut za povijesne znanosti. Predstojnikom Odjela za arheologiju postao je prof. dr. Marin Zaninović te kasnije dr. sc. Aleksandra Faber. Direktor Centra poslije prof. dr. Ljube Bobana postao je prof. dr. Mate Suić (Zaninović 2009: 195).

Krajem osamdesetih godina počeli su se nazirati počeci raspada Instituta za povijesne znanosti. Iako je Centar bio zamišljen kao ustanova s interdisciplinarnim projektima to nažalost nikada nije saživjelo. Prvi poremećaji bili su izazvani izborom novog direktora, koji nije bio po volji vladajućim partijskim krugovima, osobito rigidnim u redovima Odjela za hrvatsku povijest (Reberski 2001: 45). Bio je to neposredni povod da se nakon provedenog referenduma 1987. godine Odjel za hrvatsku povijest prvi izdvoji iz zajedničkog Instituta.

21. studenog 1990. godine iz Instituta za povijesne znanosti referendumom se izdvaja Institut za povijest umjetnosti. Rješenjem Ministarstva znanosti i tehnologije od 1. listopada 1991. godine provedeno je razdvajanje i osnivanje samostalnog Instituta za povijest umjetnosti kojemu je do 1992. ostao pridružen Odjel za arheologiju. Istodobno je osnovan Institut za filozofiju. Rješenjem Ministarstva znanosti i tehnologije od 28. srpnja 1992. godine Institut je upisan u Registar znanstvenoistraživačkih organizacija pod nazivom Institut za arheologiju u Zagrebu. Ravnateljem Instituta za arheologiju 1. rujna 1992. godine imenovan je prof. dr. Željko Tomičić.

⁴ Sveučilišna skupština Sveučilišta u Zagrebu na sjednici od 28. svibnja 1974. donijela je Odluku o osnivanju radne organizacije Centra za povijesne znanosti u Zagrebu (pod br. 01-573/3-1974). Centar u osnivanju upisan je u sudski registar 5. lipnja 1974., a kao radna organizacija Centar za povijesne znanosti sa solidarnom odgovornošću OOUR-a registriran je u sudski registar 1975. godine pod brojem 1643. Na sjednici Sveučilišne skupštine Sveučilišta u Zagrebu održane 25. travnja 1975. donosi se Odluka o udruživanju Centra za povijesne znanosti s OOUR-ima u Sveučilište. Tom odlukom Centar i njegovi instituti stekli su status sveučilišne ustanove, a instituti su delegirali svoje članove u Sveučilišnu skupštinu i u Znanstveno-nastavno vijeće.

Sl. 4 Danilo 1964. Prof. dr. Mate Suić (fotoarhiva IARH)
Fig. 4 Danilo 1964. Prof. Mate Suić (photo archive IARH)

Historical Sciences. The decision of the Ministry of Science and Technology of 1st October 1991 sanctioned the separation and the founding of the independent Institute of Art History. Until 1992, the Department of Archaeology remained associated with that Institute. At that same time the Institute of Philosophy was also founded. By the decision of the Ministry of Science and Technology of 28th July 1992 the Institute was entered into the Register of scientific research organizations under the name Institute of Archaeology in Zagreb. On 1st September 1992, Prof. Željko Tomičić was appointed Director of the Institute of Archaeology.

Scientific research work in the Institute of Archaeology

Prof. Duje Rendić-Miočević was responsible for scientific work in the Archaeological Institute. The scientific research programme in the Archaeological Institute was carried out by three employees and with associates from the Faculty of Humanities and Social Sciences. These were: Dr. Aleksandra Faber, Remzija Koščević (junior researcher) and Krešimir Rončević (technical draftsman), Zlata Družinec (accountant) and associates from the Department of Archaeology of the Faculty of Humanities and Social Sciences, Prof. Duje Rendić-Miočević, Prof. Andro Mohorovičić, Prof. Mate Suić, Prof. Branimir Gabričević, Prof. Ivo Petricioli, Prof. Stojan Dimitrijević, Prof. Marin Zaninović, Dr. Vladimir Miroslavljević, Dr. Petar Selem, Dr. Šime Batović, MSc Nives Majnarić-Pandžić, MSc Julijan Medini, Marija Šmaljcelj (from 1967) and Marina Šarić. The external associates of the Institute were Dr. Zdenko Vinski, a scientific advisor of the Archaeological Museum in Zagreb, and Stjepan Vuković, a retired archaeologist.

The collaborators in the creation of the archaeological map were: Branko Marušić, a research associate (Archaeological Museum of Istria in Pula), Stjepan Mlakar, a research

Znanstvenoistraživački rad u Institutu za arheologiju

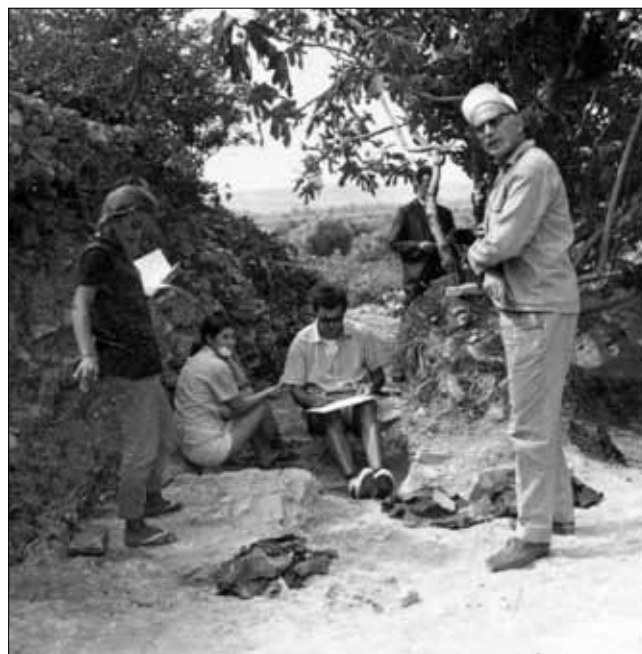
Nositelj znanstvenog djelovanja u Arheološkom institutu bio je prof. dr. Duje Rendić-Miočević. Znanstveno-istraživački program u Arheološkom institutu odvijao se s troje zaposlenih te suradnicima s Filozofskog fakulteta. To su: dr. sc. d.i.a. Aleksandra Faber, Remzija Koščević (asistent) i Krešimir Rončević (tehnički crtač), Zlata Družinec (računovođa) te suradnici s Filozofskog fakulteta Odsjeka za arheologiju prof. dr. Duje Rendić-Miočević, prof. dr. Andro Mohorovičić, prof. dr. Mate Suić, prof. dr. Branimir Gabričević, prof. dr. Ivo Petricoli, prof. dr. Stojan Dimitrijević, prof. dr. Marin Zaninović, dr. Vladimir Mirosavljević, dr. sc. Petar Selem, dr. sc. Šime Batović, mr. sc. Nives Majnarić-Pandžić, mr. sc. Julijan Medini, Marija Šmalcelj (od 1967.) i Marina Šarić. Vanjski suradnici Instituta bili su dr. Zdenko Vinski, znanstveni savjetnik Arheološkog muzeja u Zagrebu te Stjepan Vuković, arheolog u mirovini.

Suradnici na izradi arheološke karte bili su: Branko Marušić, znanstveni suradnik (Arheološki muzej Istre u Puli), Stjepan Mlakar, znanstveni suradnik (Arheološki muzej Istre u Puli), mr. Radmila Matejčić, viši kustos (Povijesni i pomorski muzej u Rijeci), Ivan Šarić, konzervator (Regionalni zavod za zaštitu spomenika kulture u Zagrebu), dr. Branka Vikić, znanstveni suradnik (Arheološki muzej u Zagrebu), dr. Mirko Malez, znanstveni savjetnik (Geološka zbirka i laboratorij za krš JAZU), Boris Bačić, znanstveni suradnik (Arheološki muzej Istre u Puli), Ivo Kirigin, apsolvant III stupnja (asistent Historijskog instituta JAZU Dubrovnik).

Tijekom 1975. godine Institut je ostao bez dva člana – smrću dr. Vladimira Mirosavljevića i ostavkom prof. dr. Stojana Dimitrijevića. Tijekom razdoblja od osamostaljenja do 1986. godine u stalnom radnom odnosu bilo je 4 člana, u dopunskom radnom odnosu 1, članovi nastavnici i suradnici 10, vanjski suradnici 2, dakle ukupno na realizaciji programa 17 suradnika.

Osnivanjem Centra za povijesne znanosti Odjela za arheologiju odvijao se rad odnosno financiranje projekta "Istraživanje naselja i kultura prethistorijske, antičke i srednjovjekovne epohe i izrada arheološke dokumentacije" na kojem je sa svojim pojedinačnim temama surađivao pretežni broj znanstvenih radnika arheologa u SR Hrvatskoj, ukupno njih 30. Projekt je financirala Samoupravna interesna zajednica za znanost SR Hrvatske (SIZ VII) na osnovu ugovora sa Centrom do 1985. godine (za razdoblje 1976.–1980. i 1981.–1985.).

Valja istaknuti da je Institut surađivao s drugim institucijama u zemlji – Studijskim kabinetom za arheologiju JAZU, Kabinetom za arhitekturu i urbanizam JAZU u Zagrebu, Republičkim zavodom za zaštitu spomenika kulture te regionalnim i općinskim zavodima i arheološkim muzejima u SRH. Članovi Instituta aktivno su bili uključeni u rad Jugoslavensko-talijanskog međuakademijskog odbora za proučavanje prehistorije i protohistorije Jadrana Zagreb – Rim. Institut je održavao veze i sa znanstvenim ustanovama iz inozemstva – SR Njemačka, Italija (Sopraintendenza ai monumenti u Chietiju), Mađarska, Albanija (Historijski institut Sveučilišta u Tirani), Austrija (Arheološki institut Akademije

Sl. 5 Danilo 1965. Prof. dr. Duje Rendić-Miočević (fotoarhiva IARH)

Fig. 5 Danilo 1965. Prof. Duje Rendić-Miočević (photo archive IARH)

associate (Archaeological Museum of Istria in Pula), Radmila Matejčić, MSc, a senior curator (Historical and Maritime Museum in Rijeka), Ivan Šarić, a conservator (Regional Department for the Protection of Cultural Monuments in Zagreb), Dr. Branka Vikić, a research associate (Archaeological Museum in Zagreb), Dr. Mirko Malez, scientific adviser (Geological Collection and Laboratory of Karst of the CASA), Boris Bačić, a research associate (Archaeological Museum of Istria in Pula), Ivo Kirigin, a 3rd degree graduate student (a junior researcher of the Historical Institute of the CASA in Dubrovnik).

In 1975 the Institute lost two of its members – Dr. Vladimir Mirosavljević died and Prof. Stojan Dimitrijević resigned. During the period from independence to 1986 there were 4 permanent employees, 1 additional employee, 10 members in the rank of teachers and associates, 2 external associates, i.e. a total of 17 collaborators working on the programme.

With the foundation of the Department of Archaeology of the Centre for Historical Sciences, the work, that is, the financing started of a project entitled "The investigation of settlements and cultures of the prehistoric, ancient and mediaeval periods". Most archaeologists with a scientific status in what was then the Socialist Republic Croatia, a total of 30, participated in the project with their individual themes. The project was financed by the Self-managed Community of Interests for Science of SR Croatia (SIZ VII) based on the contract with the Centre until 1985 (for the period 1976-1980 and 1981-1985).

It should be pointed out that the Institute cooperated with other institutions in the country – the Study Cabinet for Archaeology of the Yugoslav Academy of Sciences and Arts, the Cabinet for Architecture and Urban Planning of the YASA in Zagreb, The Republic Department for the Protection of Cultural Monuments and regional and municipal

nauka u Beču) i dr. U 1975. godini kao gost Instituta održala je predavanje za članove Instituta i studente dr. Edith Thomas iz Budimpešte.

Arheološki institut kroz svoj projekt – *Izrada fundamentalne arheološke dokumentacije s područja SR Hrvatske (Projekt I.)* pored izvršitelja zadatka dr. sc. Aleksandre Faber, Remzije Koščević (asistent), Krešimira Rončevića (tehničkog suradnik) okupio je i vanjske suradnike odnosno djelomične suradnike na projektu: doc. dr. Petra Selema s Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu te prof. dr. Šimu Batovića, prof. dr. Ivu Petriciolija i Julijana Medinija, asistenta s Filozofskog fakulteta u Zadru.

U radu na ovoj temi surađivali su i pojedini studenti Odsjeka za arheologiju i to u tehničko-rutinskim poslovima popisivanja, inventiranja itd.⁵

Rad se odvijao na sistematskom sakupljanju arheološko-topografske građe, arhiviranje reambulacije i snimanja (topografska i arhitektonska snimanja), izradi topografskih studija uz katastarske planove, obradi bibliografskih jedinica, obradi skeda dokumentacijske kartoteke, obradi avionskih snimaka arheoloških lokaliteta u Hrvatskoj te izradi crteža i detalja.

Rukovoditelj projekta bio je prof. dr. Mate Suić, direktor Arheološkog instituta.

Institut je surađivao s Institutom za povijest umjetnosti na dokumentaciji te Odsjekom za arheologiju Filozofskog fakulteta.

Rezultati rada na projektu bili su izrada tipografije fibula Siscije, izrada topografskih studija – okolica Zadra, Banije (Aleksandar Durman u okviru rada koji je vodila Marija Šmalcelj), Bjelovara s okolicom (prof. Lovrenčević, vanjski suradnik) te topografska studija uz reambulaciju i studiju aviosnimaka predjela: dio otoka Krka, okolica Lopara na Rabu, studija gradova Senj, Krk i Omišalj uz obradu antičkog grada *Fulfinum*.

Kako su u to vrijeme Institut i Odsjek djelovali homogeno, u arheološkim istraživanjima sudjelovali su zajednički a na istraživanja su bili pozivani i studenti arheologije. Vanjski suradnici: prof. dr. Šime Batović obrađivao je problem topografije prehistorijskih nalazišta sjeverne Dalmacije, prof. dr. Ivo Petricioli radio je na istraživanjima starokršćanskih ostataka u antičkom Zadru, doc. dr. Petar Selem radi na studiji orijentalnih kultura, Julijan Medini (asistent) obrađuje antičke kulture na području provincije Dalmacije te Marina Šarić (asistent) obrađuje epigrafske spomenice priobalnog pojasa.

Na projektu *II. – Odnos autohtonog stanovništva antike na teritoriju SR Hrvatske prema grčkom i rimskom svijetu s osobitim obzirom na problem urbanizacije autohtonih naselja te na romanizaciju i kristijanizaciju domaćeg stanovništva*, istraživana su poglavlja antičke prošlosti priobalnog pojasa, odnos autohtonog ilirskog stanovništva spram antičke civilizacije od njezinih prvih dodira s Ilirima do izmaka antike, problem grčke i rimske kolonizacije, romanizacija priobalnog pojasa te uloga i značenje autohtonog supstrata u formiranju antičke provincijalne kulture te stvaranje prvih

departments and archaeological museums in the SR Croatia. Members of the Institute actively participated in the work of the Yugoslav-Italian Inter-Academy Committee for the Research of Prehistory and Protohistory of the Adriatic Zagreb-Rome. The Institute maintained links with foreign scientific institutions – FR Germany, Italy (Soprintendenza ai Monumenti in Chieti), Hungary, Albania (Historical Institute of the University of Tirana), Austria (Archaeological Institute of the Academy of Sciences in Vienna) etc. In 1975, as a guest of the Institute, Dr. Edith Thomas from Budapest gave a lecture for the members of the Institute and students.

Through its project entitled "The creation of fundamental archaeological documentation from the territory of SR Croatia (Project I), in addition to the members tasked with implementing it – Dr. Aleksandra Faber, Remzija Koščević (assistant), Krešimir Rončević (technical associate), the Archaeological Institute gathered external collaborators and partial associates: Dr. Petar Selem from the Department of History of the Faculty of Humanities and Social Sciences in Zagreb, and Prof. Šime Batović, Prof. Ivo Petricioli and Julijan Medini, a junior researcher, from the Faculty of Philosophy in Zadar.

Students of the Department of Archaeology also took part in the project, primarily doing routine work such as cataloguing, inventorying etc.⁵

The work focused on the systematic collection of archaeological and topographic materials, the archiving of field surveys and recordings (topographic and architectural recordings), the creation of topographic studies with cadastral plans, processing of bibliographic units, processing documentation record cards, processing of aerial photographs of archaeological sites in Croatia, and making drawings and details.

The project was managed by Prof. Mate Suić, the Director of the Archaeological Institute.

The Institute cooperated with the Institute of Art History in the documentation work, as well as with the Department of Archaeology of the Faculty of Humanities and Social Sciences.

The results of the work on the project were: the creation of the typology of fibulae from Siscia, the creation of topographic studies – the surroundings of Zadar, the Banija region (Aleksandar Durman within the segment of work managed by Marija Šmalcelj), Bjelovar and its surroundings (Prof. Lovrenčević, an external collaborator) and a topographic study based on field survey and analysis of aerial photographs of an area comprising a part of the island Krk, the surroundings of Lopar on the island of Rab, a study of the towns of Senj, Krk and Omišalj, with an analysis of the ancient town of *Fulfinum*.

Since at that time the Institute and the Department worked homogeneously, both institutions participated in joint archaeological investigations, to which students of archaeology were invited. As for the external collaborators, Prof. Šime Batović worked on the problem of the topography of prehistoric sites in northern Dalmatia, Prof. Ivo Petricio-

5 Arhiva Instituta za arheologiju, Izvještaj o radu Instituta u 1975. godini, broj: 227/75 od 8.12.1975., str. 8.

5 Archives of the Institute of Archaeology, the 1975 Report on the work of the Institute, number: 227/75, from 8th December 1976, page 8.

Sl. 6 Danilo 1965. S lijeva na desno: Zlatko Gunjača i Ante Rendić-Miočević (fotoarhiva IARH)

Fig. 6 Danilo 1965. From left to right: Zlatko Gunjača and Ante Rendić-Miočević (photo archive IARH)

urbanih jezgra – autohtonih centara. Rukovoditelj projekta bio je prof. dr. Duje Rendić-Miočević te izvršioi zadatka prof. dr. Duje Rendić-Miočević, prof. dr. Marin Zaninović i dr. sc. Aleksandra Faber.

Teme obrađivane u sklopu projekta su: "Grčka i rimska kolonizacija jadranskog prostora – problemi naselja i ekonomika" (nosilac teme: prof. dr. Duje Rendić-Miočević, istražuje ostatake grčkih naseobina na srednjodalmatinskom području – Korčula, Hvar, Trogir, Stobreč, te centre ruralne ekonomije – Murter (*Colentum*)), "Istraživanje topografije antičkog perioda na srednjo- dalmatinskom području" (nosilac teme: prof. dr. Marin Zaninović, istražuje područje Delmata, srednjodalmatinsko područje - Hvar, Brač, Korčula, Šolta, materijalne ostatke ruralnih ekonomskih centara, limitaciju agera, ulogu vojske uz obradu nalaza i nalazišta), "Megalitske fortifikacije u priobalnom Iliriku" (nosilac teme: dr. ing. Aleksandra Faber, istražuje Osor te snima zidine Krka i antičkog bedema Trogira, vrši istraživanja i sondiranja antičkog Fulfina kod Omišlja te snima i vrši topografska istraživanja areala antičke Senije u suradnji s prof. dr. Melitom Viličić s Arhitektonskog fakulteta u Zagrebu i Antom Glavičićem, prof. iz Senja).

Pored navedenih projekata i tema u Institutu su obrađivane i samostalne teme: „Predilirske i ilirske kulture u sjevernojadranskom regionu“ (nosilac teme: prof. dr. Vladimir Mirosavljević vršio je reambulaciju prehistorijskih gradinskih lokaliteta podvelebitskog pojasa – nepoznati lokaliteti od područja Selina i Jurjeva prema Senju) te "Problem avarsko-slavenske simbioze na tlu Hrvatske" (izvršitelj zadatka: Marija Šmalcelj, asistentica koja obrađuje odnos Avara i Slavena na temelju ostataka materijalne kulture 8. i prve pol. 9. st., vrši istraživanja na lokalitetima - sistematska iskopavanja u Privlaci, sondažna istraživanja u Draškovcu (Međimurje), re-

li investigated early Christian remains in ancient Zadar, Dr. Petar Selem studied Oriental cults, Julijan Medini (junior researcher) analysed ancient cults in the province of Dalmatia, while Marina Šarić (junior researcher) worked on epigraphic monuments of the coastal strip.

The research on project II. – "The relationship of the indigenous ancient population in the territory of SR Croatia with the Greek and Roman world, with particular regard to the issue of the urban development of indigenous settlements and the Romanization and Christianization of local populations", focused on chapters of ancient history of the coastal strip, the attitude of the indigenous Illyrian population toward the civilization of antiquity from its first encounters with the Illyrians until the close of antiquity, the issue of Greek and Roman colonization, the Romanization of the coastal strip, and the role and meaning of the indigenous substrate in the formation of the ancient provincial culture and the formation of the first urban cores – indigenous centres. The manager of the project was Prof. Duje Rendić-Miočević, while it was executed by Prof. Duje Rendić-Miočević, Prof. Marin Zaninović and Dr. Aleksandra Faber.

The themes analysed as part of the project were: "Greek and Roman colonization of the Adriatic area – settlement and economic issues" (managed by Prof. Duje Rendić-Miočević, studying the remains of Greek settlements in Central Dalmatia – Korčula, Hvar, Trogir, Stobreč, as well as centres of rural economy – Murter (*Colentum*)); "Investigation of the ancient topography of Central Dalmatia" (managed by Prof. Marin Zaninović, studying the territory of the Delmatae, Central Dalmatia – Hvar, Brač, Korčula, Šolta, the material remains of rural economic centres, land borders, the role of the military, analysis of finds and sites); "Megalitic fortifications in coastal Illyricum (managed by Dr. Aleksandra Faber, studying Osor and the walls of Krk and the ancient fortifications of Trogir, excavating ancient Fulfnium near Omišalj and recording and carrying out topographic research of the area of ancient Siscia in cooperation with Prof. Melita Viličić of the Faculty of Architecture in Zagreb and Ante Glavičić, a teacher from Senj).

In addition to the mentioned projects and topics, the Institute also worked on other independent topics: "Pre-Illyrian and Illyrian cultures in the Northern Adriatic region" (topic managed by Prof. Vladimir Mirosavljević, who revisited prehistoric hillfort sites in the coastal strip at the foot of the Velebit Mountain – unknown sites from the area of Seline and Jurjevo towards Senj) and "The problem of the Avar-Slavic symbiosis in the territory of Croatia" (carried out by Marija Šmalcelj, the junior researcher analysing the relationship of the Avars and the Slavs based on the remains of the material culture of the 8th and the first half of the 9th c., carrying out excavations at the following sites: systematic excavations in Privlaka, sondage excavations in Draškovec (Međimurje region), field survey in the Banija region, systematic excavations at the site of Cirkovljan (Prelog)(collaboration with the Museum of Međimurje in Čakovec), sondage excavation of the Velika Gradusa site (Petrinja) and field survey of the Moslavina region – the basin of the Ilova river (collaboration with the Museum of Moslavina in Kutina). Within

Sl. 7 Murter 1967. Prof. dr. Mate Suić (fotoarhiva IARH)
 Fig. 7 Murter 1967. Prof. Mate Suić (photo archive IARH)

Sl. 8 Murter 1970. Prof. dr. Duje Rendić-Miočević i prof. dr. Mate Suić (fotoarhiva IARH)
 Fig. 8 Murter 1970. Prof. Duje Rendić-Miočević and Prof. Mate Suić (photo archive IARH)

kognosciranje na području Banije, sistematska istraživanja na lokalitetu Cirkovljan (Prelog) (suradnja s Muzejom Međimurjau Čakovcu), sondažno istraživanje na lokalitetu Velika Gradusa (Petrinja) te rekognosciranje Moslavine – dolina Ilove (suradnja s Muzejom Moslavine u Kutini).

U sklopu samostalnog projekta "Istraživanja autohtonih prethistorijskih kultura u SR Hrvatskoj, s osobitim obzirom na problem kulturnog i etničkog kontinuiteta" na temi "Problem prethistorijskog protoruralnog, ruralnog i protourbanog naseljavanja od mezolitika do srednjeg brončanog doba" radi kao nositelj prof. dr. Stojan Dimitrijević koji istražuje i iskopava naselje Brezovljani kod Žabnog. Na istom projektu kao nositelj teme "Srednje brončano doba u južnoj Panoniji" radi mr. Nives Majnarić-Pandžić. Tema je izrasla iz ranije teme: "Problem prethistorijskog protoruralnog, ruralnog i protourbanog naseljavanja od mezolitika do srednjeg brončanog doba". Na temi se radi obrada predmeta materijalne kulture (metal, keramika), vrše sondažna iskopavanja ranobrončanog naselja u selu Podgoraču kod Našice (položaj Breške), istraživanja na lokalitetima Stari Jankovci, Vinkovački Banovci, Donja Bebrina te reambulacija okolice Koprivnice, Bjelovara, Križevaca, Čakovca i Vukovara.

Predstojnik Odjela za arheologiju bio je prof. dr. Mate Suić.

U razdoblju od 1976. do 1980. godine Institut je *de facto* postao nositelj cjelokupnog znanstveno-istraživačkog rada u SR Hrvatskoj, izuzev ustanova i istraživača koji djeluju u okviru JAZU. Uz plan Instituta uključene su znanstvene teme istraživača iz Arheološkog muzeja u Zagrebu, Arheološkog muzeja Istre u Puli, Arheološkog muzeja u Splitu, Arheološkog muzeja u Zadru te Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu. Nositelji tema su znanstveni radnici sa znanstvenim stupnjem doktora znanosti i magistri.

Znanstveni rad odvija se u sklopu dva projekta. Projekt I.: *Izrada arheološke dokumentacije i priprema arheološke kar-*

the independent project "Study of indigenous prehistoric cultures in SR Croatia, with particular regard to the problem of cultural and ethnic continuity", Prof. Stojan Dimitrijević managed the topic titled "The problem of the prehistoric protorural, rural and protourban settlement from the Mesolithic to the Middle Bronze Age", in which he investigated and excavated the Brezovljani settlement near Žabno. Within the same project, Nives Majnarić-Pandžić, MSc, managed the topic titled "Middle Bronze Age in southern Pannonia". The topic grew out of a previous topic, titled "The problem of the prehistoric protorural, rural and protourban settlement from the Mesolithic to the Middle Bronze Age". The work on the topic focused on the analysis of material objects (metal, ceramics), sondage excavations of the Early Bronze Age settlement in the village of Podgorač near Našice (the position of Breške), the investigation of sites in Stari Jankovci, Vinkovački Banovci and Donja Bebrina, and field survey of the surroundings of Koprivnica, Bjelovar, Križevci, Čakovec and Vukovar.

Prof. Mate Suić was the Head of the Department of Archaeology.

Between 1976 and 1980 the Institute became *de facto* responsible for the entire scientific-research work in SR Croatia, with the exception of institutions and researchers working within the YASA. The plan of the Institute included the scientific topics of researchers from the Archaeological Museum in Zagreb, the Archaeological Museum of Istria in Pula, the Archaeological Museum in Split, the Archaeological Museum in Zadar and the Museum of Croatian Archaeological Monuments in Split. The managers of those topics were scientific workers with the academic degree of doctor or master of science.

Scientific work was carried out within two projects.

Sl. 9 Danilo 1970. S lijeva na desno, gornji red: Ana Bitunjac, Marija Buzov, Ružica Traživuk, gđa Slavka, Remza Koščević; donji red: Aleksandar Durman, Mladen Nadu, Hrvoje Gjurašin, Miljenko Jerić, Božidar Gerić (fotoarhiva M. Buzov)

Fig. 9 Danilo 1970. From left to right, upper row: Ana Bitunjac, Marija Buzov, Ružica Traživuk, Mrs. Slavka, Remza Koščević; lower row: Aleksandar Durman, Mladen Nadu, Hrvoje Gjurašin, Miljenko Jerić, Božidar Gerić (photo archive M. Buzov)

te SR Hrvatske, voditelj projekta: prof. dr. Mate Suić, predstojnik Instituta. U rad na ovom projektu uključene su i manje teme pojedinih suradnika – Remzije Koščević, Marine Šarić-Šegvić, dr. Petra Selema, prof. dr. Šime Batovića, prof. dr. Ive Petriciolija, mr. Julijana Medinija. U ovom se razdoblju predviđa i otvaranje novog radnog mjesta – asistenta.

U okviru projekt II.: *Naselja i kulture prehistorijske, antičke i srednjovjekovne epohe u SR Hrvatskoj*, voditelj projekta: Znanstveno vijeće Instituta za arheologiju Centra za povijesne Znanosti u Zagrebu istražuju se sljedeće teme: "Protoantika i antika i problem kulturnog kontinuiteta na Jadranu", rukovoditelj projekta: prof. dr. Duje Rendić-Miočević istražuje lokalitete - Lumbardu na Korčuli, Solin, Danilo kraj Šibenika, Murter, Stobreč, Trogir, Prozor.

Temu „Problemi poleogeneze i urbanizma u antici na jadranskom prostoru“ obrađuje prof. dr. Mate Suić. Prof. dr. Suić surađuje s OOUR-om Instituta za povijest umjetnosti Centra za povijesne znanosti koji je nositelj projekta: "Dokumentacijska obrada naselja (urbanih i ruralnih)" a kojeg vodi prof. dr. Milan Prelog.

Temu "Iliri u sukobu s grčkim i rimskim svijetom" obrađuje dr. Marin Zaninović.

Dr. ing. Aleksandra Faber radi na temi "Protohistorijska i ranoantička utvrđenja na jadranskom prostoru" te obrađuje sljedeće lokalitete - Pulu, Omišalj, Krk, Rab, Nezakcij, Starigrad na Hvaru, Starigrad Paklenicu, Vis, Škrip (Brač), Solin, Stobreč, Vrgadu, Trogir, Zadar, Županjec, Bribir, Podgrađe, Nadin, Cavtat, Risan, Vid, Medun, Ošaniće te Ulcinj.

Na temi "Rano i srednje brončano doba u sjevernoj Hrvatskoj" radi mr. Nives Majnarić-Pandžić te surađuje sa sljede-

Sl. 10 Murter 1970. S lijeva na desno: Marija Buzov, Ivančica Pavišić, Ljiljana Čiška (fotoarhiva M. Buzov)

Fig. 10 Murter 1970. From left to right: Marija Buzov, Ivančica Pavišić, Ljiljana Čiška (photo archive M. Buzov)

Project I: *The creation of archaeological documentation and preparation of an archaeological map of SR Croatia*, managed by Prof. Mate Suić, the Head of the Institute. This project comprised also the work on minor topics of certain collaborators – Remzija Koščević, Marina Šarić-Šegvić, Dr. Petar Selem, Prof. Šime Batović, Prof. Ivo Petricioli, Julijan Medini, MSc. In this period a new post was envisaged – that of a junior researcher.

Within project II: *The settlements and cultures of the prehistoric, ancient and mediaeval periods in SR Croatia*, managed by the Scientific Council of the Institute of Archaeology of the Centre for Historical Sciences in Zagreb, the following topics were researched: "Proto-antiquity and antiquity and the problem of cultural continuity in the Adriatic", managed by Prof. Duje Rendić-Miočević, who investigated the sites of Lumbarda on the island of Korčula, in Solin, Danilo near Šibenik, Murter, Stobreč, Trogir, Prozor.

The topic "Problems of poleogenesis and urban planning in antiquity in the Adriatic area" was carried out by Prof. Mate Suić. Prof. Suić cooperated with the BOAL of the Institute of Art History of the Centre for Historical Sciences, which was responsible for the project "Documentation analysis of settlements (urban and rural)", managed by Prof. Milan Prelog.

The topic "Illyrians in confrontation with the Greek and Roman world" was dealt with by Dr. Marin Zaninović.

Dr. Aleksandra Faber worked on the topic "Protohistoric and early ancient fortifications in the Adriatic", working on the following sites: Pula, Omišalj, Krk, Rab, Nezakcij, Starigrad on the island of Hvar, Starigrad Paklenica, Vis, Škrip (Brač), Solin, Stobreč, Vrgada, Trogir, Zadar, Županjec, Bribir, Podgrađe, Nadin, Cavtat, Risan, Vid, Medun, Ošanići and Ulcinj.

Nives Majnarić-Pandžić MSc worked on the topic "Early and Middle Bronze Age in Northern Croatia", collaborating

Sl. 11 Murter 1970. S lijeva na desno: Ivan Cvitković, Marija Buzov, Josip Vidović, Vjekoslav Štrk, Ivančica Pavišić, Boris Prister, Ljiljana Čiška, Aleksandar Durman (fotoarhiva M. Buzov)

Fig. 11 Murter 1970. From left to right: Ivan Cvitković, Marija Buzov, Josip Vidović, Vjekoslav Štrk, Ivančica Pavišić, Boris Prister, Ljiljana Čiška, Aleksandar Durman (photo archive M. Buzov)

ćim suradnicima: I. Iskra-Janošić (Vinkovci), M. Bulat (Osijek), S. Sušanj-Kolar (Koprivnica), J. Miškiv (Slavonski Brod), A. Lovrenčević (Križevci), Ž. Tomičić (Čakovec), M. Krnoul (Varaždin).

Temu „Avaro-slavenska simbioza na tlu Hrvatske“ obrađuje Marija Šmalcelj, asistent. Suradnici na temi su: I. Iskra-Janošić (Vinkovci), A. Durman (Zagreb), Ž. Demo (Zagreb), K. Rončević arhitektonski crtač (Zagreb) te T. Ravnik, antropolog (Ljubljana).

U Institutu djeluju i vanjski suradnici s prijavljenim temama: prof. dr. Branko Marušić (19.10.1978., br. 154/78 Odjel za arheologiju Centra za povijesne znanosti) s temom „Materijalna kultura Istre u kasnoj antici i ranom srednjem vijeku u svjetlu arheološke građe“; dr. Dušan Jelovina (br. 155/78 Odjel za arheologiju Centra za povijesne znanosti) s temom „Istraživanje starohrvatskog naselja SPAS kod Knina“ i suradnikom Milojkom Budimirom, dipl. arheologom u Muzeju Kninske krajine; Zlatko Gunjača (br. 156/78 Odjel za arheologiju Centra za povijesne znanosti) s temom „Problemi kasnoantičke arhitekture na našem priobalju i otocima“; dr. Nenad Cambi (br. 158/78 Odjel za arheologiju Centra za povijesne znanosti) s temom „Istraživanja objekata orijentalnih kultova i starokršćanskih kulturnih kompleksa na području srednje Dalmacije“ te suradnicima Brankom Kiriginom, kustosom Arheološkog muzeja u Splitu i mr. Emilijom Marinom, kustosom Arheološkog muzeja u Splitu; Željko Rapanić, muzejski savjetnik (br. 159/78 Odjel za arheologiju Centra za povijesne znanosti) s temom „Istraživanje arhitektonskog kompleksa u Poljicima (Ostrvica)“; Ivan Marović, prof., muzejski savjetnik (17.10.1978., br. 158/78 Odjel za arheologiju Centra za povijesne znanosti) s temom „Brončano doba u Dalmaciji“;

dr. Ivan Mirnik, viši kustos (20.10.1978., br. 162/78 Odjel za arheologiju Centra za povijesne znanosti) s temom „Sku-

Sl. 12 Stobreč 1973. S lijeva na desno: Silko Štefančić, dr. Aleksandra Faber i Aleksandar Durman (fotoarhiva IARH)

Fig. 12 Stobreč 1973. From left to right: Silko Štefančić, Dr. Aleksandra Faber and Aleksandar Durman (photo archive IARH)

with the following associates: I. Iskra-Janošić (Vinkovci), M. Bulat (Osijek), S. Sušanj-Kolar (Koprivnica), J. Miškiv (Slavonski Brod), A. Lovrenčević (Križevci), Ž. Tomičić (Čakovec), M. Krnoul (Varaždin).

Work on the topic “The Avar-Slavic symbiosis in the territory of Croatia” was carried out by Marija Šmalcelj, a junior researcher. The associates on the topic were: I. Iskra-Janošić (Vinkovci), A. Durman (Zagreb), Ž. Demo (Zagreb), K. Rončević, architectural draftsman (Zagreb) and T. Ravnik, anthropologist (Ljubljana).

The work of the Institute included also external collaborators and their topics: Prof. Branko Marušić (19th October 1978, no. 154/78 Department of Archaeology of the Centre for Historical Sciences) with the topic “The material culture of Istria in Late Antiquity and the Early Middle Ages in the light of archaeological material”; Dr. Dušan Jelovina (no. 155/78 Department of Archaeology of the Centre for Historical Sciences) with the topic “Investigation of the Early Croatian settlement of SPAS near Knin” and the associate Milojko Budimir, a graduate archaeologist in the Museum of Kninska Krajina; Zlatko Gunjača (no. 156/78 Department of Archaeology of the Centre for Historical Sciences) with the topic “Problems of late ancient architecture on the Croatian coast and islands”; Dr. Nenad Cambi (no. 158/78 Department of Archaeology of the Centre for Historical Sciences) with the topic “Investigations of structures of oriental cults and Early Christian cult complexes in Central Dalmatia”, with associates, Branko Kirigin, a curator at the Archaeological Museum in Split, and Emilio Marin, MSc, a curator of the Archaeological Museum in Split; Željko Rapanić, a museum advisor (no. 159/78 Department of Archaeology of the Centre for Historical Sciences) with the topic “Investigation of the architectural complex in Poljica (Ostrvica); Ivan Marović,

Sl. 13 Hvar-Tor (fotoarhiva IARH)
Fig. 13 Hvar-Tor (photo archive IARH)

pni nalazi novca na području SR Hrvatske, njihova evidencija i povijesna evidencija" te suradnicima prof.dr. Dujom Rendić-Miočević i Zdenkom Dukat, prof.; mr. Julijan Medini (19.10.1978., br. 163/78 Odjel za arheologiju Centra za povijesne znanosti) s temom „Istraživanje pretkršćanskih religija u antici na području Liburna“; akademik Stjepan Gunjača (17.10.1978., br. 164/78 Odjel za arheologiju Centra za povijesne znanosti) s temom „Istraživanje srednjovjekovnog kompleksa na Bribirskoj Glavici“ i suradnikom mr. Zlatkom Gunjačom; Ružica Drechsler-Bižić, znanstveni suradnik (15.10.1978., br. 165/78 Odjel za arheologiju Centra za povijesne znanosti) s temom „Istraživanje naselja i nekropola prahistorijskih Japoda u Lici“; dr. Janko Belošević (20.10.1978., br. 170/78 Odjel za arheologiju Centra za povijesne znanosti) s temom „Problemi starohrvatske kulture na području sjeverne Dalmacije“. Tema dr. Janka Beloševića sastavni je dio projekta *Razvitak naselja na području Sjeverne Dalmacije od prapovijesti do kraja srednjeg vijeka*.

Dr. Boris Ilakovac, muzejski savjetnik (20.10.1978., br. 171/78 Odjel za arheologiju Centra za povijesne znanosti) također djeluje u Institutu s temom „Rimski akvedukti na području sjeverne Dalmacije“ koja je također sastavni dio projekta *Razvitak naselja na području Sjeverne Dalmacije od prapovijesti do kraja srednjeg vijeka*, prof. dr. Branimir Gabričević s temom „Nin kao istaknuto urbano središte“ te Vesna

a museum advisor (17th October 1978, no. 158/78 Department of Archaeology of the Centre for Historical Sciences) with the topic “The Bronze Age in Dalmatia”; Dr. Ivan Mirnik, a senior curator (20th October 1978, no. 162/78 Department of Archaeology of the Centre for Historical Sciences) with the topic “Collective finds of coins in the territory of SR Croatia, their records and historical records”, with collaborators, Prof. Duje Rendić-Miočević and Zdenka Dukat; Julijan Medini, MSc (19th October 1978, no. 163/78 Department of Archaeology of the Centre for Historical Sciences) with the topic “Study of ancient pre-Christian religions in the Liburnian territory”; Stjepan Gunjača, a member of the Academy (17th October 1978, no. 164/78 Department of Archaeology of the Centre for Historical Sciences) with the topic “Investigation of the mediaeval complex at Bribirska Glavica”, with a collaborator, Zlatko Gunjača, MSc; Ružica Drechsler-Bižić, a scientific associate (15th October 1978, no. 165/78 Department of Archaeology of the Centre for Historical Sciences) with the topic “Investigation of settlements and necropolises of the prehistoric lapodes in the Lika region”; Dr. Janko Belošević (20th October 1978, no. 170/78 Department of Archaeology of the Centre for Historical Sciences) with the topic “Problems of the Early Croatian culture in Central Dalmatia”. Dr. Janko Belošević’s topic formed part of the project *Evolution of settlements in Central Dalmatia from prehistory*

Sl. 14 Varaždinske toplice (fotoarhiva IARH)
Fig. 14 Varaždinske toplice (photo archive IARH)

Sl. 15 Danilo (fotoarhiva IARH)
Fig. 15 Danilo (photo archive IARH)

Girardi-Jurkić, prof. (172/80 Odjel za arheologiju Centra za povijesne znanosti) s temom „Problematika nastanka antičkih gospodarskih kompleksa u razdoblju prije i u toku formiranja kolonija na području Istre“.

Suradnici Instituta su i mr. Franko Oreb s temom „Storokršćanska sakralna arhitektura i problem graditeljskog nasljeđa“, Vladimir Sokol s temom „Kasnoantičke utvrde i komunikacije u kontinentalnoj Hrvatskoj“, Mirko Bulat s temom „Istraživanje antičke Murse i okolice“, mr. Robert Matijašić s temom „Topografija ruralne arhitekture i tragovi poljoprivrede na tlu Istre“ te Kristina Mihovilić s temom „Materijalna kultura prethistorijskih stanovnika Istre“.

U ovom razdoblju Institut je djelovao preko svojih suradnika na području cijele Hrvatske s raznovrsnim temama, a sustavni rad već afirmiranih istaživača kao i počeci mladih istaživača rezultirao je objavom brojnih znanstvenih i stručnih radova kao i monografija.

U razdoblju od 1981. do 1985. godine u sklopu Projekta *Istraživanje naselja i kultura prethistorijske, antičke i srednjovjekovne epohe i izrada arheološke karte SR Hrvatske* obrađivane su sljedeće teme: „Protohistorijske i ranoantičke fortifikacije i naselja na Jadranu“ (A. Faber), „Istraživanje antičkih naseobinskih aglomeracija zagrebačkoj regiji“ (R. Koščević), „Istraživanja naselja i nekropola brončanog i željeznog doba na području sjeverozapadne Hrvatske“ (I. Pavišić), „Import i domaća proizvodnja u doba antike u Hrvatskoj“ (R. Makjanić), „Problemi kontinuiteta kasnoantičkog i srednjovjekovnog urbanizma na Jadranu“ (M. Buzov), „Istraživanje naselja i nekropola srednjovjekovnog razdoblja u kontinentalnoj Hrvatskoj“ (Ž. Tomičić), „Protoantika i antika te problem kulturnog kontinuiteta na Jadranu“ (D. Rendić-Miočević), „Problem urbanizma i poleogeneze u antici na Jadranu“ (M. Suić), „Iliri u sukobu s grčkim i rimskim svijetom“ (M. Zaninović), „Istraživanje brončanodobnih i željezno-

to the end of the Middle Ages.

Dr. Boris Ilakovac, a museum advisor (20th October 1978, no. 171/78 Department of Archaeology of the Centre for Historical Sciences) was also active in the Institute with the topic “Roman aqueducts in Central Dalmatia”, which also formed part of the project *Evolution of settlements in Central Dalmatia from prehistory to the end of the Middle Ages*; Prof. Branimir Gabričević with the topic “Nin as a prominent urban centre” and Vesna Girardi-Jurkić, (172/80 Department of Archaeology of the Centre for Historical Sciences) with the topic “Problems of the emergence of ancient economic complexes in the period before and during the formation of colonies in Istria”.

Other associates of the Institute included Franko Oreb, MSc, with the topic “Early Christian sacral architecture and the problem of architectural heritage”, Vladimir Sokol with the topic “Late ancient fortifications and communications in continental Croatia”, Mirko Bulat with the topic “The study of ancient Mursa and its surroundings”, Robert Matijašić, MSc, with the topic “Topography of rural architecture and the traces of farming in Istria” and Kristina Mihovilić with the topic “Material culture of the prehistoric inhabitants of Istria”.

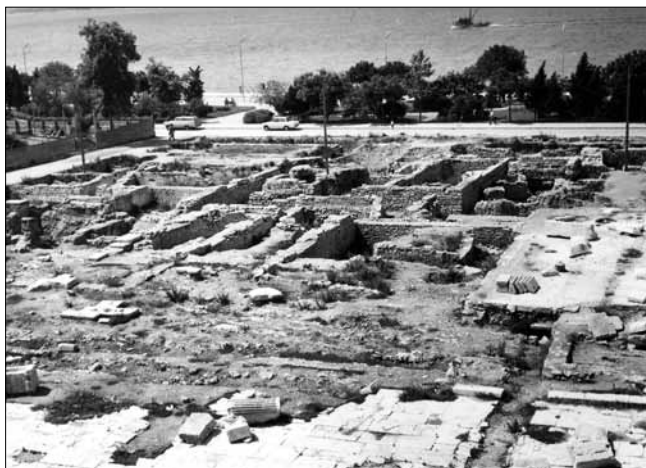
During this period the Institute, through its associates, operated throughout Croatia with various topics, and the systematic work of the already renowned researchers, as well as junior researchers, resulted in the publication of a number of scientific and professional works and monographs.

In the period between 1981 and 1985, within the Project *Investigation of settlements and cultures of the prehistoric, ancient and mediaeval periods and the creation of the archaeological map of SR Croatia* the following topics were dealt with: “Protohistoric and early ancient fortifications and

Sl. 16 Zadar – Forum (fotoarhiva IARH)
 Fig. 16 Zadar – Forum (photo archive IARH)

dobnih kultura u sjevernoj Hrvatskoj" (N. Majnarić-Pandžić), „Avaro-slavska simbioza na tlu Hrvatske" (M. Šmalcelj), „Spomenici orijentalnih kultova na našem tlu" (P. Selem), „Urbanizacija rimskog doba u kontinentalnoj Hrvatskoj" (B. Vikić), „Istraživanje kasnog brončanog i starijeg željeznog doba u Hrvatskoj" (K. Vinski-Gasparini), „Istraživanje geneze i kontinuiteta predslavske i ranoslavenske materijalne kulture u kontinentalnoj Hrvatskoj" (Z. Vinski), „Istraživanje

Sl. 17 Zadar – Forum (fotoarhiva IARH)
 Fig. 17 Zadar – Forum (photo archive IARH)

settlements in the Adriatic" (A. Faber), "Investigation of ancient settlement agglomerations in the Zagreb region" (R. Koščević), "Investigations of settlements and necropolises of the Bronze and Iron Ages in north-western Croatia" (I. Pavišić), "Imports and local production in antiquity in Croatia" (R. Makjanić), "Problems of the continuity of late ancient and mediaeval urban planning in the Adriatic" (M. Buzov), "Investigation of settlements and necropolises of the mediaeval period in continental Croatia" (Ž. Tomičić), "Protoantiquity and antiquity and the problem of cultural continuity in the Adriatic" (D. Rendić-Miočević), "The problem of ancient urban planning and poleogenesis in the Adriatic" (M. Suić). "The Illyrians in the confrontation with the Greek and Roman world" (M. Zaninović), "Investigation of Bronze and Iron Age cultures in northern Croatia (N. Majnarić-Pandžić), "The Avar-Slavic symbiosis in the territory of Croatia" (M. Šmalcelj), "Monuments of Oriental cults in Croatia" (P. Selem), "Urban planning in the Roman period in continental Croatia (B. Vikić), "Investigation of the Late Bronze Age and the Early Iron Age in Croatia" (K. Vinski-Gasparini), "Study of the genesis and continuity of pre-Slavic and Early Slavic material culture in continental Croatia" (Z. Vinski), "Investigation of settlements and necropolises of the Bronze and Iron Ages in the territory of the Iapodes in the Lika region" (R. Drechsler), "The regional and the individual in the Ro-

Sl. 18 Plemički grad Vrbovec 1987. S lijeva na desno: Amelio Vekić, Boris Mašić, mr. sc. Marija Buzov, mr. sc. Željko Tomičić (fotoarhiva IARH)

Fig. 18 The castle Vrbovec 1987. From left to right: Amelio Vekić, Boris Mašić, MA Marija Buzov, MA Željko Tomičić (photo archive IARH)

naselja i nekropola brončanog i željeznog doba na japodskoj teritoriji Like" (R. Drechsler), „Regionalno i individualno u rimskom kiparstvu zapadne i jugozapadne Panonije" (M. Gorenc), „Skupni nalazi novca na području SR Hrvatske, njihova evidencija i povijesna interpretacija" (I. Mirnik) – tema objavljena, „Dostignuća i razvoj tehnologija od prethistorije do srednjeg vijeka" (A. Durman), „Epigrafski spomenici na području SRH s osobitim obzirom na grčke natpise u priobalnom području" (M. Šarić-Šegvić), „Istraživanja neolitika i eneolitika u sjeverozapadnoj Hrvatskoj" (T. Težak-Gregl)

man sculpture of western and south-western Pannonia" (M. Gorenc), "Collective finds of coins in SR Croatia, their records and historical interpretation" (I. Mirnik) – topic cancelled, "The attainments and development of technologies from prehistory to the Middle Ages (A. Durman), "Epigraphic monuments in the territory of the SRC with particular regard to Greek inscriptions in the coastal region" (M. Šarić-Šegvić), "Study of the Neolithic and the Eneolithic in north-western Croatia" (T. Težak-Gregl) and "Trade and maritime routes in the Adriatic through archaeological periods" (M. Jurišić).

Marija Buzov, MSc, a research assistant (4th October 1981, no. 116/81 Department of Archaeology of the Centre for Historical Sciences) worked on the topic "Wall painting and mosaics in Roman architecture in the territory of SR Croatia" until 1982, when the topic was incorporated into a new one.

Other projects of the Department of Archaeology included: *Archaeological documentation and the creation of an archaeological map* and *Study of material culture and geographic-economic conditions of life on the Velebit Mountain from prehistory to antiquity and the Middle Ages* (coordinated by Dr. Aleksandra Faber, in cooperation with the Municipality of Gospić).

In the period from 1986 to 1990 the scientific-research programme was carried out within the long-term project 2.10.05.00.00, coordinated by Prof. Marin Zaninović, entitled *Study of the evolution of the spiritual and material culture from prehistory to the Middle Ages in SR Croatia*, with two subprojects: 2.10.05.01.00. *The process of the evolution of the material and spiritual culture of the prehistoric, ancient and mediaeval period in continental Croatia* (coordinated by

Sl. 19 Sisak 1994. (fotoarhiva Gradski muzej Sisak)

Fig. 19 Sisak 1994. (photo archive Town Museum Sisak)

Sl. 20 Sisak 1994. S lijeva na desno: Nikola Lukinić, mr. sc. Pavica Pirc i mr. sc. Marija Buzov (fotoarhiva Gradski muzej Sisak)
 Fig. 20 Sisak 1994. From left to right: Nikola Lukinić, MA Pavica Pirc and MA Marija Buzov (photo archive Town Museum Sisak)

te „Trgovačko pomorski putevi na Jadranu kroz arheološka razdoblja” (M. Jurišić).

Mr. Marija Buzov, znanstveni asistent (4.10.1981., br. 116/81 Odjel za arheologiju Centra za povijesne znanosti) radila je temu „Zidno slikarstvo i mozaici u rimskoj arhitekturi na području SR Hrvatske” do 1982. godine kada je spomenuta tema inkorporirana u novu temu.

Projekti Odjela za arheologiju također su bili: *Arheološka dokumentacija i izrada arheološke karte te Istraživanje materijalne kulture i geografsko-ekonomskih uvjeta života na Velebitu od prethistorije do antike i srednjeg vijeka* (koordinatori: dr. ing. Aleksandra Faber, u suradnji s Općinom Gospić).

U razdoblju od 1986. do 1990. godine znanstveno-istraživački program odvijao se u sklopu dugoročnog projekta 2.10.05.00.00. koordinatori – prof. dr. Marin Zaninović, *Istraživanje razvoja duhovne i materijalne kulture od prapovijesti do srednjeg vijeka u SR Hrvatskoj*, bila su dva potprojekta:

Sl. 22 Zvonimirovo 1999. (fotoarhiva IARH)
 Fig. 22 Zvonimirovo 1999 (photo archive IARH)

Sl. 21 Galovo 1998. (fotoarhiva K. Minichreiter)
 Fig. 21 Galovo 1998 (photo archive K. Minichreiter)

Dr. Nives Majnarić-Pandžić) with 26 topics, and subproject 2.10.05.03.00 *The archaeological map of SR Croatia* (coordinated by Željko Tomičić, MSc).

Unfortunately, in 1987, the associates from the Department of Archaeology and from the Department of History of the Faculty of Humanities and Social Sciences in Zagreb left the project.

The programme was implemented by six researchers from the Department of Archaeology, ten external associates – researchers. All the external associates were from unregistered scientific institutions. In addition to permanent managers of topics and tasks, the participants on the project included professional associates – architects, photographers, surveyors, draftsmen, as well as students of archaeology from the Faculty of Humanities and Social Sciences in Zagreb.

The associates in the programme with topics were: Dr.

Sl. 23 Božićni domijenak 2000.
 Fig. 23 Christmas party 2000 (photo archive IARH)

Sl. 24 Plemički grad Vrbovec 2001. (fotoarhiva IARH)
 Fig. 24 The castle Vrbovec 2001 (photo archive IARH)

2.10.05.01.00. *Proces razvoja materijalne i duhovne kulture prapovijesne, antičke i srednjovjekovne epohe na tlu kontinentalne Hrvatske* (koordinator: dr. Nives Majnarić-Pandžić) s 26 tema te potprojekt 2.10.05.03.00 *Arheološka karta SR Hrvatske* (koordinator: mr. sc. Željko Tomičić).

Godine 1987. s projekta, nažalost, odlaze suradnici s Odsjeka za arheologiju i Odsjeka za povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

U izvršenju programa sudjelovalo je šest istraživača s Odsjeka za arheologiju, deset vanjskih suradnika – istraživača. Svi vanjski suradnici bili su iz neregistriranih znanstvenih institucija. Pored stalnih nositelja tema i zadataka na programu su sudjelovali i stručni suradnici – arhitekti, fotografi, geodete, crtači, kao i studenti arheologije Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Suradnici na programu s temama: dr. ing. Aleksandra Faber, mr. sc. Remza Koščević, mr. sc. Ivančica Pavišić, mr. sc. Rajka Makjanić, mr. sc. Marija Buzov, mr. sc. Željko Tomičić te stručni suradnik Krešimir Rončević. Tijekom 1987. godine (15. rujna) zaposlila se pripravnica u Odjelu za arheologiju – Vesna Nenadić, dipl. arheolog. Na programu su radili i sljedeći znanstveni suradnici – istraživači: akademik Duje Rendić-Miočević, akademik Mate Suić, dr. sc. Ksenija Vinski-Gasparini, dr. sc. Zdenko Vinski, dr. sc. Branka Vikić, R. Drechsler-Bižić, prof., Zorko Marković, prof., mr. sc. Kornelija Minichreiter, Branko Kirigin, prof., mr. sc. Zlatko Virč.

Institut je u skladu sa zakonom pokretao postupke provođenja izbora u zvanje istraživača suradnika (R. Drechsler-Bižić, D. Balen, K. Simoni, i dr.). Valja svakako istaknuti da su

Aleksandra Faber, Remza Koščević, MSc, Ivančica Pavišić, MSc, Rajka Makjanić, MSc, Marija Buzov, MSc, Željko Tomičić, MSc and Krešimir Rončević as an expert associate. In 1987 (on 15th September) Vesna Nenadić, a graduate archaeologist, was employed as a trainee in the Department of Archaeology. The following scientific associates – researchers also took part in the work on the programme: Duje Rendić-Miočević, a member of the Academy, Mate Suić, a member of the Academy, Dr. Ksenija Vinski-Gasparini, Dr. Zdenko Vinski, Dr. Branka Vikić, R. Drechsler-Bižić, Zorko Marković, Kornelija Minichreiter, MSc, Branko Kirigin, Zlatko Virč, MSc.

In accordance with the law, the Institute initiated appointments to research status for their associates (R. Drechsler-Bižić, D. Balen, K. Simoni and others). It is certainly worth emphasising that the projects of the Institute of Archaeology in the period between 1961 and 1990 included input by colleagues who have since retired. We are indebted to their efforts, knowledge and experience, and they certainly contributed to the successes and progress of the Institute.

Although the number of projects varied during the three five-year periods (1976-1980, 1981-1985, 1986-1990), research of certain topics was carried out continually, with new research tasks opening from one year to another.

Duje Rendić-Miočević, a member of the Academy, was in charge of the scientific work, and project coordinator in the Institute, and later also in the Department of Archaeology.

Between 1990 and 1995 two projects were carried out: *Investigation of the material culture of the prehistoric, ancient*

na projektima Instituta za arheologiju u razdoblju od 1961. do 1990. godine sa svojim temama radili i kolege koji su otišli u mirovinu. Svojim su nas radom, znanjem i iskustvom zadužili, a svakako su i pridonjeli uspješnosti djelovanja Instituta i njegovom rastu.

Premda je tijekom triju petogodišnjih razdoblja (1976. – 1980.; 1981. – 1985., 1986. – 1990.) broj projekata varirao, istraživanja pojedinih tema odvijala su se u kontinuitetu, a iz godine u godinu otvarali su se novi istraživački zadaci.

Nositelj znanstvenog djelovanja u Institutu kasnije Odjelu za arheologiju te koordinator projekta bio je akademik Duje Rendić-Miočević.

U razdoblju od 1990. do 1995. godine radilo se na dva projekta: *Istraživanje materijalne kulture prehistorijskog, antičkog i srednjovjekovnog razdoblja i izrada arheološke topografije Hrvatske s voditeljem dr. sc. Željkom Tomičićem te Arheološka karta Hrvatske s voditeljem dr. sc. Željkom Tomičićem*. Suradnici na projektima bili su dr. sc. Kornelija Minichreiter, dr. sc. Ksenija Vinski-Gasparini, dr. sc. Zdenko Vinski, dr. sc. Remza Koščević, dr. sc. Rajka Makjanić, dr. sc. Dunja Glogović, akademik Mate Suić, dr. sc. Zorko Marković, mr. sc. Ivančica Pavišić, mr. sc. Marija Buzov, Vesna Nenadić, istraživač – suradnik, Tajana Sekelj, pripravnik i Goranka Lipovac, pripravnik. Ostali suradnici na projektu bili su A. Bezjak, P. Šimunović, D. Feletar, M. Kruhek, N. Budak, B. Vikić, I. Mirnik, M. Babić, S. Lebarić, S. Jančevski, J. Šimić, H. Lukić, M. Bulat, R. Radijevac i D. Nemeth-Ehrlich.

U narednom razdoblju (1996. – 1999. – 2002.) dolazi do bitnih promjena u načinu financiranja kao i prijavljivanju projekata. Institut prijavljuje Program trajne istraživačke djelatnosti – *Geneza i kontinuitet materijalne kulture Hrvata s projektima: Prapovijesni identitet sjeverozapadne Hrvatske, voditelj – dr. sc. Kornelija Minichreiter, „Prapovijesni identitet sredozemne Hrvatske. Brončano doba,“ voditelj – dr. sc. Dunja Glogović, „Antičko arheološko nasljeđe na tlu Hrvatske“, voditelj – dr. sc. Remza Koščević, „Srednjovjekovno arheološko nasljeđe kontinentalne Hrvatske“, voditelj – prof. dr. sc. Željko Tomičić te „Rani srednji vijek na tlu sredozemne Hrvatske“, voditelj – prof. dr. sc. Željko Rapanić.*

U razdoblju od 2002. do 2006. godine Institut prijavljuje Program trajne istraživačke djelatnosti – *Geneza i kontinuitet materijalne kulture Hrvata s projektima: „Prapovijesni identitet sjeverozapadne Hrvatske“, voditelj – dr. sc. Kornelija Minichreiter, „Srednje i kasno brončano doba u slavonskoj Posavini“, voditelj – dr. sc. Snježana Karavanić, „Arheološka topografija brončanodobnih nalazišta Hrvatske. Šibensko područje“, voditelj – dr. sc. Dunja Glogović, „Antička arheološka topografija Hrvatske“, voditelj – dr. sc. Vlasta Begović, „Antički nepokretni i pokretni nalazi iz kontinentalne Hrvatske“, voditelj – dr. sc. Remza Koščević, „Liburnski limes – arheološka topografija“, voditelj – dr. sc. Goranka Lipovac Vrkljan, „Arheološka slika srednjovjekovnih naselja Podravine“, voditelj – dr. sc. Tajana Sekelj Ivančan i „Srednjovjekovno arheološko naslijeđe Hrvatske (5. – 16. stoljeće)“, voditelj – prof. dr. sc. Željko Tomičić.*

U razdoblju od 2007. do 2012. godine Institut prijavljuje Program trajne istraživačke djelatnosti – *Geneza i kontinuitet materijalne kulture Hrvata s projektima: „Prapovijesni identitet prvih zemljoradničkih populacija kontinentalne*

and mediaeval period and the creation of the archaeological topography of Croatia, managed by Dr. Željko Tomičić, and The archaeological map of Croatia, managed by Dr. Željko Tomičić. The associates on the projects were Dr. Kornelija Minichreiter, Dr. Ksenija Vinski-Gasparini, Dr. Zdenko Vinski, Dr. Remza Koščević, Dr. Rajka Makjanić, Dr. Dunja Glogović, Mate Suić, a member of the Academy, Dr. Zorko Marković, Ivančica Pavišić, MSc, Marija Buzov, MSc, Vesna Nenadić, researcher – associate, Tajana Sekelj, trainee and Goranka Lipovac, trainee. The remaining collaborators on the project were A. Bezjak, P. Šimunović, D. Feletar, M. Kruhek, N. Budak, B. Vikić, I. Mirnik, M. Babić, S. Lebarić, S. Jančevski, J. Šimić, H. Lukić, M. Bulat, R. Radijevac and D. Nemeth-Ehrlich.

During the following period (1996-1999-2002) substantial changes occurred in the method of financing and the application procedure for projects. The institute applied with the Programme of permanent research activity – *The genesis and continuity of the material culture of the Croats* consisting of the projects: “The prehistoric identity of north-western Croatia”, managed by Dr. Kornelija Minichreiter, “The prehistoric identity of Mediterranean Croatia. The Bronze Age.”, managed by Dr. Dunja Glogović, “Ancient archaeological heritage in the territory of Croatia”, managed by Dr. Remza Koščević, “Mediaeval archaeological heritage of continental Croatia”, managed by Prof. Željko Tomičić, and “Early Middle Ages in the territory of Mediterranean Croatia”, managed by Prof. Željko Rapanić.

In the period between 2002 and 2006 the Institute applied with the Programme of permanent research activity – *The genesis and continuity of the material culture of the Croats* containing the projects: “The prehistoric identity of north-western Croatia”, managed by Dr. Kornelija Minichreiter, “The Middle and Late Bronze Age in Slavonian Posavina”, managed by Dr. Snježana Karavanić, “The archaeological topography of Bronze Age sites in Croatia. The Šibenik area”, managed by Dr. Dunja Glogović, “The ancient archaeological topography of Croatia”, managed by Dr. Vlasta Begović, “Ancient immovable and movable finds from continental Croatia”, managed by Dr. Remza Koščević, “Liburnian limes – an archaeological topography”, managed by Dr. Goranka Lipovac Vrkljan, “The archaeological picture of the mediaeval settlements of Podravina”, managed by Dr. Tajana Sekelj Ivančan, and “The mediaeval archaeological heritage of Croatia (5th-16th centuries), managed by Prof. Željko Tomičić.

In the period between 2007 and 2012 the Institute applied with the Programme of permanent research activity – *The genesis and continuity of the material culture of the Croats* containing the projects: “The prehistoric identity of the first farming populations of continental Croatia”, managed by Dr. Zorko Marković, “The genesis and evolution of Bronze Age communities in Northern Croatia”, managed by Dr. Snježana Karavanić, “The development and mobility of protohistoric communities in the territory of continental Croatia”, managed by Dr. Marko Dizdar, “The ancient archaeological topography of Croatia”, managed by Dr. Vlasta

Sl. 25 Ilok 2002. (fotoarhiva IARH)
Fig. 25 Ilok 2002 (photo archive IARH)

Hrvatske”, voditelj – dr. sc. Zorko Marković, „Geneza i razvoj brončanodobnih zajednica u sjevernoj Hrvatskoj”, voditelj – dr. sc. Snježana Karavanić, „Razvoj i mobilnost protopovijesnih zajednica na tlu kontinentalne Hrvatske”, voditelj – dr. sc. Marko Dizdar, „Antička arheološka topografija Hrvatske”, voditelj – dr. sc. Vlasta Begović, „Sjeverno Hrvatsko primorje u kontekstu antičkog obrambenog sustava”, voditelj – dr. sc. Goranka Lipovac Vrkljan, „Srednjovjekovno naseljavanje sjeverne Hrvatske u svjetlu arheoloških izvora”, voditelj – dr. sc. Tajana Sekelj Ivančan.

U sklopu Programa – *Hrvatsko srednjovjekovno arheološko naslijeđe u europskom kontekstu (5. – 17. st.)*, prof. dr. sc. Željko Tomičić voditelj je projekta: „Srednjovjekovno arheološko naslijeđe Hrvatske (5. – 17. st.)”.

Djelatnost Instituta od samih početaka obuhvaćala je i obuhvaća sustavna znanstvena istraživanja u području humanističkih znanosti u polju arheologije i to proučavanja prapovijesnog, antičkog i srednjovjekovnog, danas i novovjekovnog razvoja na ozemlju Republike Hrvatske te na povijesnim prostorima Hrvata i njegovo interpretiranje unutar europskog i svjetskog konteksta, poglavito istraživanjem izvorišta nacionalne povijesti.

U protekloj pedesetijednoj godini Institut je prolazio kroz poteškoće bilo financijske, ponekad programske, kadrovske i prostorne naravi, no uvijek je uspijevaao i uspijeva realizirati svoje znanstveno-istraživačke programe, projekte i teme.

Begović, “The North Croatian Littoral in the context of the ancient defensive system”, managed by Dr. Goranka Lipovac Vrkljan”, “The Mediaeval settlement of northern Croatia in the light of archaeological sources”, managed by Dr. Tajana Sekelj Ivančan.

Within the Programme – *Croatian mediaeval archaeological heritage in the European context (5th-17th c.)*, Prof. Željko Tomičić managed the project “The Mediaeval archaeological heritage of Croatia (5th-17th c.)”.

The work of the Institute since its beginnings has included systematic scientific investigations in the area of the humanities in the field of archaeology, focusing on the study of prehistoric, ancient and mediaeval, and today also the early modern development in the territory of the Republic of Croatia and in the historical territories of the Croats, as well as an interpretation of that development within European and world contexts, primarily through the research of the origins of national history.

During the past fifty-one years the Institute has passed through trials of a financial nature, as well as those pertaining to programme, personnel and premises, but it has always succeeded in realizing its scientific-research programmes, projects and topics.

The Institute has carried out scientific-research work, published the results of investigations, participated in the

Sl. 26 Božićni domijenak 2007. (fotoarhiva IARH)
 Fig. 26 Christmas party 2007 (photo archive IARH)

Institut je provodio i provodi znanstvena istraživanja, objavljivao i objavljuje rezultate istraživanja, sudjelovao i sudjeluje u organizaciji sustavnih arheoloških i interdisciplinarnih istraživanja, razradio teorije i metodologije kao znanstvene discipline i njihovu primjenu, sudjelovao i sudjeluje u međunarodnim arheološkim asocijacijama, sudjelovao i sudjeluje u međunarodnim istraživanjima te je sudjelovao i sudjeluje na afirmaciji arheologije u svijetu.

Na kraju poželimo Institutu za arheologiju još mnogo godina uspješnog i plodnog rada, slijedivši ideju našeg utemeljitelja akademika Duje Rendića-Miočevića.

organization of systematic archaeological and interdisciplinary investigations, worked out theories and methodologies as well as scientific disciplines and ways to implement them, has taken part in international archaeological associations, has participated in international research and in the promotion of archaeology in the world.

At the end, let us wish the Institute of Archaeology many more years of successful and fruitful work, following in the footsteps of our founder, a member of the Academy, Duje Rendić-Miočević.

LITERATURA / BIBLIOGRAPHY

- Buzov, M. 2010, Gjuro Szabo i Sjeverozapadna Hrvatska, u: *Zbornik radova znanstvenog skupa "Gjuro Szabo u hrvatskoj kulturi"* (25. rujna 2010.), Velika Gorica, 39–55.
- Reberski, I. 2001, Četrdeset godina djelovanja Instituta za povijest umjetnosti: 1961. – 2001., u: *Institut za povijest umjetnosti 1961 – 2001.*, Zagreb, 9–75.
- Stahuljak, T. 1995, Gjuro Szabo djelo jednog života, Zagreb. Spomenica, 1969, Institut za povijest umjetnosti, u: *Spomenica u povodu proslave 300-godišnjice Sveučilišta u Zagrebu*, 679–681.

- Zaninović, M. 1987, Antička arheologija u Hrvatskoj, *Opuscula archaeologica*, Vol. 11–12, 1–71.
- Zaninović, M. 1993, *In memoriam Duje Rendić-Miočević* (29.VI.1916 – 30.IV.1993.), 1893–1993 Sto godina studija arheologije na Sveučilištu u Zagrebu, *Opuscula Archaeologica*, Vol. 16, 9–13.
- Zaninović, M. 2009, Hrvatski arheolozi, in: *Zbornik radova sa znanstvenoga skupa "Hrvatska arheologija u XX. stoljeću"* (24.–26. svibnja 2007. Matica hrvatska), Zagreb, 163–199.

IZVORI / SOURCES

- Arhiva Instituta za arheologiju od 1961. – 2012.
 Statut Instituta za arheologiju

Prijevod i lektura / Translation and proofreading
 Sanjin Mihelić